

# **Krajská hygienická stanice Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích**

---

## **Zpráva o činnosti hygieny předmětů běžného užívání za rok 2009**

Pracoviště Pardubice, Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí

### **Standardizace činnosti**

V roce 2009 byl na pracovištích Pardubického kraje uplatňován standardizovaný postup pro státní zdravotní dozor - SPP pro kosmetické prostředky, vydaný ministerstvem zdravotnictví s účinností od 1. listopadu 2009.

### **Běžný hygienický dozor**

Státní zdravotní dozor na úseku PBU se řídil plánem kontrol stanoveným ministerstvem zdravotnictví v roce 2008, dle něhož měly být kontrolováni provozující výrobci i dovozci. Distribuční síť měla být kontrolována dle potřeby. Celkem mělo být provedeno 387 kontrol. Pevně byl stanoven počet kontrol uskutečněných k zaslaným oznámením informačních systémů EU – RASFF a RAPEX a to 5 kontrol ke každému hlášení.

V roce 2009 bylo provedeno 431 místních šetření SZD provozoven s PBU. Dále bylo přijato celkem 1566 notifikací ze systému RAPEX a ze systému RASFF. K těmto oznámením bylo provedeno 292 místních šetření. Celkem bylo provedeno 723 místních šetření (kontroly provozoven v rámci SZD, RAPEX, RASFF). Uděleno bylo 18 pokut v celkové výši 69.500 Kč. Pro celní úřad bylo vydáno 6 závazných stanovisek

### **Hračky**

Dle kontrolního plánu (2 výrobci, 0 dovozců, 20 x distribuční síť) byl zkontrolován 1 výrobce + 2 dovozci. V distribuční síti bylo kontrolováno 38 prodejen. V rámci tohoto počtu bylo provedeno 13 kontrolních odběrů hraček – 10 vzorků bylo ve sledovaných parametrech vyhovujících + 3 vzorky nevyhověly hygienickým požadavkům dle vyhlášky č. 84/2001 Sb., o hygienických požadavcích na hračky a výrobky pro děti ve věku do 3 let, v platném znění (ftaláty).

### **Výrobky pro děti ve věku do 3 let**

Dle kontrolního plánu (7 výrobců, 0 dovozců, 80 x distribuční síť) bylo zkontrolováno celkem 9 výrobců a 2 dovozci. V rámci distribuční sítě bylo zkontrolováno 72 právních subjektů. Odebraných vzorků bylo celkem 22, 19 vzorků bylo vyhovujících, ve 3 případech výrobky pro děti do 3 let nevyhověly požadavkům právních předpisů (ftaláty).

### **Kosmetické prostředky**

Státní zdravotní dozor probíhal dle plánu kontrol (13 výrobců, 1 dovozce, 100 x distribuční síť). V průběhu roku bylo zkontrolováno celkem 12 stávajících výrobců, u dovozce probíhala rekonstrukce provozovny s přerušením výroby. V distribuční síti bylo celkem kontrolováno 128 provozoven. Šlo především o zacházení s kosmetickými výrobky, kterým již uplynula minimální doba spotřeby (oddělené skladování a nabízení k prodeji, zřetelné

označení a oddělení od ostatních kosmetických prostředků). Celkem bylo provedeno 36 kontrolních odběrů vzorků - 35 vyhovělo platné legislativě, 1 vzorek byl nevyhovující (ftaláty).

### **Výrobky přicházející do styku s potravinami a pokrmy**

Dle plánu kontrol (32 výrobců, 9 dovozců, 100 x distribuční síť) se uskutečnilo celkem 36 kontrol výrobců + 10 kontrol dovozců. Těžiště zájmu spočívalo v kontrole distribuční sítě, kde bylo provedeno 121 kontrol. Odebráno bylo celkem 67 vzorků, z toho 55 vzorků vyhovělo a 7 nevyhovělo platné legislativě (formaldehyd, ftaláty, Pb, Cd, optická zjasňovadla).

### **Hlavní úkoly**

V roce 2009 byly v oblasti PBU v Pardubickém kraji plněny 3 úkoly hlavního hygienika.

a) **Pokyn Hlavního hygienika České republiky z 01/2009 - MZDR 2898/2009/OVZ** k provedení cíleného státního zdravotního dozoru v PBU se týkal dozoru v oblasti kosmetických prostředků z hlediska ověření výrobní metody vyhovující správné výrobní praxi a ověření, zda výrobce používá při své výrobě nanomateriály. K předmětnému pokynu bylo provedeno 12 kontrolních zjištění. Používání nanomateriálů nebylo zachyceno.

b) **Pokyn Hlavního hygienika České republiky z 08/2009 – MZDR 31969/2009/OVZ** k provedení 2. etapy cíleného státního zdravotního dozoru zaměřeného na zdravotní rizika, spojená s barvami, aplikovanými při provádění klasické tetováže, permanentního make-up a při kreslení na kůži.

Dle tohoto pokynu byly provedeny 4 kontrolní šetření, při kterých bylo shledáno, že sledované barvy nejsou používány.

c) **Pokyn Hlavního hygienika České republiky z 10/2009 – MZDR 44943/2009/OVZ** k provedení cíleného státního zdravotního dozoru v oblasti PBU - melaminové nádoby - byl zaměřen na stanovení obsahu vyluhovatelného formaldehydu v dětském a kuchyňském melaminovém nádobí. Bylo odebráno celkem 5 vzorků melaminového nádobí a předáno do laboratoře zdravotního ústavu. Výsledky ještě nejsou k dispozici.

### **Regionální akce**

V hygieně PBU probíhaly následující **celokrajové akce, které byly spojeny s odběrem vzorků:**

- 1) Stanovení formaldehydu v melaminovém nádobí – dovozci a tržní síť, zvl. asijské tržnice.
- 2) Kontrola označení, uložení a nabízení k prodeji kosmetických výrobků s uplynulou dobou minimální trvanlivosti – tržní síť.
- 3) Těžké kovy, PAA a mikrobiologická nezávadnost ve výrobcích dekorativní kosmetiky – tržní síť.
- 4) Stanovení Pb + Cd v keramických a silikátových výrobcích.
- 5) Stanovení ftalátů v hračkách pro děti ve věku do 3 let.

## **Podněty**

### **Předměty přicházející do styku s potravinami a pokrmy**

ÚP Pardubice – olupující se mlýnek na mák prodáváný. Po místním šetření byl podnět předán na KHS Středočeského kraje, jelikož sídlo podnikání dovozce mlýnku spadá do její kompetence k došetření. Stížnost byla došetřena jako oprávněná, dovozce do ČR byl ze strany KHS Středočeského kraje se sídlem v Praze pokutován.

ÚP Ústí nad Orlicí - podnět z KHS Vysočina na rychlovarnou konvici, pro nevyhovující organoleptické vlastnosti – zápach. Při místním šetření u výrobce byl odebrán vzorek pro laboratorní expertizu v ZÚ Hradec Králové. Zkoušený vzorek vykazoval změnu organoleptických vlastností a podnět byl vyhodnocen jako oprávněný. Výrobce si na základě tohoto zjištění nechal laboratorně vyšetřit duplicitní vzorek v jiné akreditované laboratoři. U tohoto vzorku nebyla prokázána změna organoleptických vlastností a vzorek splňoval požadavky stanovené vyhláškou č. 38/2001 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky určené pro styk s potravinami a pokrmy, ve znění pozdějších předpisů. Po posouzení Ministerstvem zdravotnictví ČR byl výrobek uvolněn do tržní sítě.

ÚP Chrudim – podnět od spotřebitele na pánev s antiadhezivním povrchem na samovolné odlupování povrchu po cca deseti použitíh.

Pánev byla odebrána a vyšetřena u ZÚ Hradec Králové na chemické ukazatele podle vyhlášky č. 38/2001 Sb. o hygienických požadavcích na výrobky určené pro styk s potravinami a pokrmy, ve znění pozdějších předpisů, a na zkoušku odolnosti povrchu. Laboratorním zkoušením nebylo prokázáno překročení chemických ukazatelů ani porušení odolnosti povrchu výrobku.

ÚP Chrudim – předán podnět z KHS Jihomoravského kraje, kdy na základě stížnosti spotřebitele na nepříjemnou chuť nápoje KHS vyšetřila rychlovarnou konvici. U dvou šarží bylo prokázáno ovlivnění organoleptických vlastností. Chemickým rozbohem nebylo prokázáno překročení stanovených hygienických ukazatelů. Byl kontaktován výrobce s žádostí o zajištění těchto šarží k ověřovacímu rozboru. Tyto šarže již u výrobce na skladě nebyly a výrobce je stáhl (všechny šarže konvice této typové řady) ze své obchodní sítě.

### **Kosmetika**

ÚP Pardubice – podnět k šetření výrobku dekorativní kosmetiky - rtěnky s leskem na rty v souvislosti s alergickou reakcí. Laboratorní rozbor provedený SZÚ Praha neprokázal rozpor předmětného výrobku s požadavky platné legislativy.

ÚP Ústí nad Orlicí – podnět k šetření na výrobek vlasové kosmetiky - alergická reakce po použití barvicí pěny. Laboratorním testováním provedeným SZÚ Praha nebyla oprávněnost stížnosti potvrzena. Stejný druh stížnosti podán i na ÚP Svitavy.

ÚP Svitavy – předán podnět na KHS Jihočeského kraje na výrobek dekorativní kosmetiky – lak na nehty. Laboratorním testováním zjištěn obsah benzyl-butyl-ftalátu. Provedeno šetření místně příslušnou KHS.

ÚP Ústí nad Orlicí – podnět KHS Karlovarského kraje k šetření výskytu nebezpečného kosmetického prostředku – „šminky 12 barev se zrcátkem v pouzdře na kartě“. Při místním šetření bylo zjištěno, že distributor již nemá uvedený výrobek na skladě, jelikož se jednalo o dodávku do tržní sítě z 1. pololetí 2007 a na počátku listopadu 2007. Dovozce upozornil všechny distributory na stažení uvedeného výrobku z tržní sítě. Výrobek byl distributorem stažen z trhu a vrácen dovozci.

### **Výrobky pro děti do 3 let**

ÚP Svitavy - předán podnět na nevyhovující výrobek – kojenecký bryndák omyvatelný. Laboratorním testováním byla zjištěna nadlimitní hodnota ftalátů. Šetřením u výrobce bylo zjištěno, že odebraný vzorek pocházel ze skladových zásob let 2003-4 a totožné výrobky se již nevyrábějí. Následně bylo provedeno stažení posledních kusů z tržní sítě.

### **Přednášková činnost**

Pracovnice z ÚP Chrudim přednášela na VOŠ ekologické na téma PBU

### **Ostatní aktivity oboru**

Na webové stránky jsou umístovány aktuální informace o nebezpečných výrobcích v oblasti hygieny PBU, které jsou Ministerstvem zdravotnictví ČR vyhlášovány, včetně fotografické dokumentace.

V Pardubicích dne 1.2.2010  
RNDr. Leona Vařechová